

Clara Raphael.

Et Livsbillede af **Margrethe Fibiger.**

Det er næppe for meget sagt, at blandt alle de Bøger, Julemarkedet har bragt, er der ingen, der berører Kvinderne nærmere, end denne lille Bog. Fru Heibergs Erindringer møder op med „Pretention“, som en Etatsraadinde har Lov til; omfangsrig og bred (fire store Dele!), elegant i enhver Henseende. Fru Heiberg stod saa højt paa den sociale Stige, som nogen Kvinde kan ønske at naa, og hendes Bog er overmaade fornøjelig at læse, ogsaa for Smaafolk, der aldrig kommer saa højt paa Straa. Bogen om Clara Raphael fortæller derimod om en fattig ung Pige, der sad og sultede og frøs i et lille Kammer i København og siden som en gammel fattig Jomfru sled i det for, trods sit ødelagte Helbred, at passe et telegrafisk Apparat nogenlunde ordentligt, for hun var Telegrafist — „tænk hvor ukvindeligt!“ vilde vist Fru Heiberg have sagt.

Men hvad Hjertet angaar, var det nok den gamle Jomfru og ikke den elegante Etatsraadinde, der gik af med Sejren, og hvad den fattige Pige gjorde for sine Søstre, vil huskes, naar alle de, der have været saa lykkelige at se og beundre Fru Heiberg, forlængst er døde.

Hr. Fr. Bajer udgav for en Del Aar siden en Bog om Clara Raphael-Striden, men Clara Raphael selv, hendes egen indre og ydre Historie, er først nu fremlagt af en kyndig Haand, der har haft det mest udmærkede Materiale til sin Raadighed: en Række fortrolige Breve fra Mathilde Fibiger (som hendes borgerlige Navn jo var) til Venner og Slægtninge, bl. a. til og fra Heiberg. Herigennem faar vi ikke blot en sjælden Indsigt i en ædel og rig Kvindesjæl, men tillige et stærkt Indtryk af, hvilken Banebryder Mathilde Fibiger har været paa alle Omraader, hvor stor en Gæld Kvinderne staa i til hende. Vi se nu, at der næppe er et eneste af de Punkter, som nu staa paa Kvindesagens Program, uden at Mathilde Fibiger har — ikke blot tænkt og fremsat dem, men i Virkeligheden personlig faaet Lejlighed til at kæmpe for dem.

Det første, hun kæmper for, er Kvindens Ret til at være med i de store aandelige Bevægelser, der gaa gennem Samfundet. Da alle danske Mænd gribes af „hin Aand fra otte og